

Prisstigning på skolemad

Kort resumé: Forslaget er en prisstigning på skolemad, der dermed mindsker Københavns Kommunes nettoudgifter ved at hæve prisen pr. EAT-måltid med hhv. 2,5, 5 og 7,5 kr. samt en svarende reduktion i tilskud til madskolerne.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

I 2007 blev skolemaden i Københavns Kommune politisk prioriteret, og der blev afsat midler til at udvikle skolemaden, anlægsmidler til at bygge køkkener og driftsmidler til at drive madordninger. I budget 2014 blev det genbesluttet, at der skulle være skolemad på alle skoler, hvor det var muligt. Skolemaden er et tilbud, som brugerne betaler for. Alle familier med lav indkomst har mulighed for at købe skolemad til reduceret pris, så tilbuddet bliver en mulighed for alle.

Skolemaden i København, EAT og madskoler, er samlet set et ambitiøst tilbud, som bl.a. omfatter målsætninger om madens kulinariske kvalitet, lokalt samarbejde med leverandører, høj økologiprocent på 90-100% og fokus på involvering af eleverne samt læring om maddannelse. Skolemaden er således i overensstemmelse med Mad- og Måltidsstrategien for Københavns Kommune, der blev besluttet i september 2019. Af strategien fremgår det, at mad og måltider generelt prioriteres højt og med følgende særlige indsats for skolemaden: *Styrket skolemad: Flest mulige børn skal have adgang til sund skolemad.*

Et EAT-måltid koster i dag 27 kr. med mulighed for at tilkøbe en bolle til 3 kr. Med dette forslag hæves prisen på et EAT-måltid med enten 2,5, 5 eller 7,5 kr. undtagen for de elever, der kommer fra familier med lav indkomst. Samtidig er der mulighed for at sænke tilskuddet til madskolerne. I forslaget er reduktionen af tilskuddet til madskolerne beregnet som den samme procentvise besparelse på tilskuddet, som prisstigningen på EAT forholdsmæssigt udgør af EAT's samlede budget.

Der blev med BUU's budgetforslag 2023 vedtaget en prisstigning, som blev tilbagerullet midlertidigt i Budget 2023. Dette indebærer, at der i 2027 kommer en yderligere prisstigning, hvis der ikke igen afsættes midler til tilbagerulning af prisstigningen.

Med et salg på ca. 1,0 mio. EAT-portioner årligt vil en prisstigning på 1 kr. give en merindtægt på 1,0 mio. kr. I forslaget fastfryses priserne for familier med lav indkomst, så potentialet mindskes til 0,8 mio. kr. I tabellen herunder er vist merindtægten ved at øge betalingen for alle måltider og nettostigningen, hvis de nuværende priser på hhv. 0, 7, 12 kr. eller 17 kr. pr måltider for familier med lav indkomst fastholdes. Tabellen viser også, hvor stor en procentandel forældrebetalingen udgør af de samlede udgifter til EAT. Ved en stor prisstigning kan tilskudsordningen evt. samtidig udvides, så flere familier kan få skolemad til 17 kr. pr. måltid. Det vil betyde en mindre effektivisering, men omvendt

være med til at sikre, at færre falder fra. Forslag om prisstigning på 2,5, 5 og 7,5 kr. pr. måltid er markeret med gråt i tabellen.

I tabellen nedenfor bliver der taget udgangspunkt i den nuværende pris pr. EAT-måltid og der ses altså bort fra de konsekvenser manglende håndtering af udløb vil have.

Prisstigning	Ny pris	Stigning i brugerbetaling (mio. kr.)	Fastholde nuværende priser for familier med lav indkomst (mio. kr.)	Nettoeffektivisering (mio. kr.)	%-andel forældrebetaling
1 kr.	28,0 kr.	1,0	-0,2	-0,8	36%
1,5 kr.	28,5 kr.	1,6	-0,3	-1,3	37%
2 kr.	29,0 kr.	2,1	-0,4	-1,7	38%
2,5 kr.	29,5 kr.	2,6	-0,5	-2,1	39%
3 kr.	30,0 kr.	3,1	-0,6	-2,5	39,5%
4 kr.	31,0 kr.	4,2	-0,8	-3,4	40%
5 kr.	32,0 kr.	5,2	-1,0	-4,2	43%
6 kr.	33,0 kr.	6,3	-1,2	-5,1	44,5%
7 kr.	34,0 kr.	7,3	-1,3	-6,0	46%
7,5 kr.	34,5 kr.	7,8	-1,4	-6,4	47%

Seneste besparelser på skolemad

Indenfor de sidste fire år er der blevet sparet på skolemaden (EAT og madskoler). I budget 2020 blev der vedtaget en prisstigning på skolemaden i 2020 på 2 kr. pr. EAT-måltid og på yderligere 0,5 kr. i 2021. Med budget 2022 blev det vedtaget at reducere antal producerede EAT-måltider med 3%. Endelig blev der i budget 2024 vedtaget en prisstigning på skolemaden på 2,5 kr., så forældrebetaling for et EAT-måltid steg fra 24,5 kr. til de nuværende 27 kr.

Derudover er prisstigningerne, som indgik i BUU's budgetforslag 2021 og 2023 blevet tilbagerullet ved budgetvedtagelserne. Med budgetforslaget 2021 vedtog BUU en prisstigning på 1,8 kr. pr. måltid i 2021 stigende til 2,2 kr. pr. måltid i 2022. Denne prisstigning blev annulleret ved budgetvedtagelsen i fire år og udvalget har ifm. budget 2025 efterfølgende fundet finansiering til en varig annullering af prisstigning. Den nuværende pris for et EAT-måltid er derfor 27 kr.

Med budget 2025 blev der fundet midler til at fastholde det midlertidige tilskudstrin på 17 kr., så de 2.500 elever, der har mulighed for at købe et EAT-måltid ved indførelse af tilskudstrinnet, fortsat har mulighed for det.

Med budgetforslaget 2023 vedtog BUU en prisstigning på 5 kr. pr. EAT-måltid. Denne prisstigning blev efterfølgende tilbagerullet i 4 år ved budgetvedtagelsen, og der skal derfor tages stilling til udløb af midlerne i budget 2027, ellers stiger prisen pr. EAT-måltid til 32 kr.

EAT-ordningen

De samlede budgetterede udgifter til EAT-ordningen fordeler sig på faste og aktivitetsbestemte udgifter. Madproduktionen i det centrale EAT-køkken er den største udgiftspost. I 2025 budgetteres med en udgift på ca. 41,0 mio. kr., hvor hovedparten af midlerne går til løn og fødevarer. Det koster yderligere 17,0 mio. kr. at drive de 56 EAT-boder

fordelt på 50 EAT-skoler. I 2024 blev der produceret ca. 1,0 mio. EAT- måltider. Ved åbningen af det nye EAT-centralkøkken skal det besluttes politisk ifm. budget 2026, hvad den overskydende kapacitet skal benyttes til. Frem mod budgetforhandlingerne om budget 2026, vil forvaltningen dykke yderligere ned i EAT-skolemadsøkonomien, herunder forældrebetalingen andel.

Den gennemsnitlige indtægt for forældrebetaling er ca. 22 kr., når der tages højde for lavere betaling fra familier med lav indkomst.

Madskoler

Skolerne producerer tilsammen ca. 6.000 måltider om dagen, og ca. 70% af eleverne bespises dagligt. Den fulde pris, som forældre skal betale for et måltid, er i gennemsnit 26 kr. Priser for familier med lav indkomst er de samme som for et EAT-måltid.

En madskole fungerer som en selvstændig virksomhedsøkonomi, som selv tilpasser sin drift på baggrund af indtægter og udgifter. Madskolerne modtager et årligt driftstilskud fra forvaltningen på mellem 0,5 og 0,6 mio. kr. afhængig af skolens størrelse, men foretager selv råvare- og materialeindkøb, fastsætter deres priser og modtager betaling fra forældre. I de tilfælde, hvor forældre modtager tilskud til madordningen, kompenserer forvaltningen madskolerne for dette indtægtstab. Samlet set er madskolernes økonomi kendetegnet ved, at jo flere kunder de har, jo bedre økonomi vil de ligeledes have. I dette forslag sammenlignes madskoler og EAT prismæssigt, men der er dog tale om to forskellige tilbud.

Der er en mindre variation i budget til råvarer for EAT og madskolerne. I EAT er budgettet for råvarer i gennemsnittet ca. 16 kr. pr. portion pr. dag og for madskolerne er udgiften forudsat at være 13 kr. pr. portion pr. dag. Forskellen skyldes primært, at EAT portionsretter i bokse, hvorimod madskolerne har buffet eller fadservering. Det gør det muligt for madskolerne at økonomisere med råvarerne i løbet af en uge, hvilket køkkenet kan tage højde for i deres indkøb af råvarer, da maden laves lokalt.

EAT arbejder løbende på at udvikle konceptet, herunder den 'låste' portionsstørrelse. Med det nye køkken vil konceptet blive mere differentieret, hvilket formodentlig også vil mindske madspild. Desuden bliver det muligt at lave endnu mere fra bunden, fx at snitte alt grønt selv, hvilket vil betyde en besparelse i indkøb.

Ved vedtagelse af prisstigning vil implementering finde sted fra 1. januar 2026, hvor prisstigningen vil træde i kraft.

2. Økonomi

Nedenfor ses en tabel, der viser den effektivisering en prisstigning for et måltid mad i EAT vil give. En prisstigning på hhv. 2,5, 5, og 7,5 kr. er fremhævet. Af tabellen fremgår også den effektivisering det ville give ved at sænke tilskuddet til madskolerne med en tilsvarende procentvis besparelse.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

	1.000 kr. 2026 p/l						
	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							

Model A: prisstigning med:	2,5 kr. pr. måltid	Service		-2.131	-2.131	-2.131	-2.131	-2.131
Samlet varig ændring				-2.131	-2.131	-2.131	-2.131	-2.131
Model A2: tilsvarende procentvise besparelse på madskoler		Service		-647	-647	-647	-647	-647
Samlet varig ændring				-2.778	-2.778	-2.778	-2.778	-2.778
Model B: prisstigning med:	5 kr. pr. måltid	Service		-4.262	-4.262	-4.262	-4.262	-4.262
Samlet varig ændring				-4.262	-4.262	-4.262	-4.262	-4.262
Model B2: tilsvarende procentvise besparelse på madskoler		Service		-1.294	-1.294	-1.294	-1.294	-1.294
Samlet varig ændring				-5.556	-5.556	-5.556	-5.556	-5.556
Model C: prisstigning med:	7,5 kr. pr. måltider	Service		-6.393	-6.393	-6.393	-6.393	-6.393
Samlet varig ændring				-6.393	-6.393	-6.393	-6.393	-6.393
Model C2: tilsvarende procentvise besparelse på madskoler		Service		-1.942	-1.942	-1.942	-1.942	-1.942
Samlet varig ændring				-8.335	-8.335	-8.335	-8.335	-8.335

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2026 p/l, men forslag der udmøntes i overførselssagen udmøntes i 2025 p/l, mens forslag der udmøntes med budgettet udmøntes i 2026 p/l.

Alle effektiviseringer er angivet med negativt fortegn (-).

3. Implementering og opfølgning

Tabel 2. Opfølgningsmål

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Realisering af effektiviseringer			
Hjemtagelse af effektivisering på EAT-prisstigning	EAT-priserne er hævet pr. 1. januar 2026	BUF, Administrativt Ressourcecenter	Primo 2026
Hjemtagelse på effektivisering af tilsvarende procentvis besparelse på madskoler	Tilskud til madskolerne sænket pr. 1. januar 2026	BUF, Administrativt Ressourcecenter	Primo 2026

4. Risikovurdering

Når priserne stiger, vil efterspørgslen sandsynligvis falde – særligt ved markante prisstigninger. I EAT-ordningen vil det dog som udgangspunkt kun forøge effektiviseringspotentialet, da de marginale omkostninger ved at producere et måltid mad stadig vil overstige indtægten. Det modsatte vil være tilfældet for at sænke tilskud til madskolerne. En stigning i pris pr. måltid på madskolerne vil betyde en betydelig stigning i den månedlige udgift for forældre til elever på madskoler, da de ikke kan regulere antal måltider de køber. Prisstigningen kan derfor medføre, at færre vælger at være med i madskolen.

Administrative bilag til effektiviseringsforslag

Forslaget udspringer af et innovationsforslag:

- ☐ Ja
- ☒ Nej